

DEBRECEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — hll.
 Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Képviselőjelöltjeink programmbeszéde.

Éljen Thaly Kálmán, Bakonyi Samu és Szabó Kálmán.

Felkelt már a mi napunk is! A sokat szenvedett, üldöztetéseken keresztül ment, de jogát feladni nem akaró, büszke, hajthatatlan függetlenségi és 48-as párt rohamlépésekkel közeledik célja, programja megvalósításához. A kormányzásban három taggal vesz részt, a magyar parlamentbe pedig előreláthatólag általános többséggel kerül be. Ehhez a többséghez Debrecen város harmadik kerülete is hozzájárul Szabó Kálmán megválasztása által, aki végre sok hányattatás, sok csalódás után a mi zászlónk alá esküdt és aki Szabó Kálmánt ismeri, tudja, hogy harcolni is fog a zászló becsületéért.

Volt és rögtön tegyük hozzá, leendő képviselői Debrecen város három kerületének, dr. Thaly Kálmán, dr. Bakonyi Samu és Szabó Kálmán vasárnap délelőtt programmbeszédet mondtak.

Ismertük elveiket, ismertük programjukat. Tudtuk és tudjuk, hogy törhetlen, megváltozhatlan ragaszkodással viseltetnek a 48-as eszmékhez és mégis szükség volt arra, hogy programot adjanak. Szükség volt pedig azért, mert tudni kellett a választóknak, hogy a kormányzásban történt irányváltozás, a pártnak a kormányhatalomban való részvétele a függetlenségi elvek fenntartásával történt-e?

És büszkén mondhatjuk, képviselőjelöltjeink kijelentették, hogy elv feladásról szó sincs. Ők maradnak, akik voltak, a függetlenségi eszmék bátor, kitartó, soha meg nem alkuvó katonái. A lelkes polgárság, mely megtöltötte a városháza udvarát zajos éljenzéssel és nagy megnyugvással vette tudomásul a képviselőjelöltek kijelentéseit.

Az ünneprontó szocialisták itt is próbáltak zavart okozni, azonban a választó polgárság ajkairól elhangzó Kossuth-nóta elnyomta a nemzetközi Marseillaise hangjait. A vasárnapi beszámolórol egyébként a következőkben vagyunk részletes hivatással:

Gyülekezés a városházán.

Jóval a gyűlés megnyitása előtt benépesedett a városháza udvara. A városháza épületének földszinti és emeleti ablakai is megteltek választókkal. Az emelvényen a párt vezérférfiai, a sajtó képviselői foglaltak helyet. Az emelvény körül pedig mintegy 3000 főnyi közönség szorongott.

Pont 10 órakor érkeztek meg a pártvezetőség kíséretében a képviselőjelöltek, akiket lelkes éljenzéssel fogadtak. Márton Imre pártelnök lépett az emelvényre és üdvözölte a megjelenteket. A politikai helyzetben 1903. március 15 óta, mikor utoljára tartott itt gyűlést a párt az Isten szabad ege alatt, örvendetes fordulat állt be, úgy hogy reményünk lehet rá, hogy elveink diadalmaskodni fognak. Mikor a gyűlést megnyitja, kéri a közönséget, hogy példás rendben és figyelemmel hallgassa meg a jelöltek programbeszédeit. Felkéri dr. Thaly Kálmánt, az I. kerület szeretett jelöltjét, hogy lépjen az emelvényre.

Dr. Thaly Kálmán beszéde.

En is üdvözlöm önöket, Debrecen polgárságát ezen alkalommal, mikor mégis van valamelyes okunk az örvendezésre. Az országgyűlésnek fegyveres erővel, példátlan erőszakkal lett feloszlata után, ami február 19-én történt, legutóbb 24-én és 25-én volt szerencsém megjelenni önök között és mivel az akkor még javában dühöngő hatalom nem engedte a nyilvános helyen való beszámolást, kénytelen voltam a függetlenségi-kör helyiségében megtartani beszámolómat önök előtt. Azóta javult a helyzet annyiban, hogy legalább a gyülekezési jog akadályozva nincsen — és az alkotmány helyreállott. Akkor — méltóztatnak emlékezni — említettem, miszerint remélem, hogy alkalmunk lesz még az idén szabad választásra összegyűlni, mert bizva bizom abban, hogy a választási törvény és a királyi eskü határozott szavai szerint a koronás király meg fogja tartani esküjét és 3 hónap alatt, a törvényes határidő alatt, össze fogja hívni az országgyűlést. Csak kitartást kérem elveink mellett addig is, míg a vész fellege elvonul. Ebben a reményben távoztunk el és szilárd kitartásra határoztuk el magunkat. Már akkor is oly szívesek voltak a jelenvolt független polgárok, hogy

mind engemet, mind társaimat jelölni méltóztattak. Azóta a hivatalos jelölés is annak rendje és módja szerint megtörtént és nekem első legkedvesebb kötelességem az, hogy Debrecennek a függetlenségi eszmék iránt ernyedetlenül kitartó polgárai előtt, halám jelölés kalapomat megemelve, meghajoljak az ő elvtűségük előtt.

Mint Debrecen legrégibb képviselője ismeretes vagyok önök előtt, (lelkes éljenzés) tudják önök azt, hogy 24 évvel ezelőtt tartott programmbeszédemnek sarkalatos pontjai ugyanazok voltak, mint a mit legutóbb tartottam. Én már úgy beleöregedtem a függetlenségi eszméknek a pártolásába, hogy én akarva sem tudnék mást szolgálni, mint a függetlenségi programot. Ugy irodalmi, mint tudományos és politikai téren kizárólag ennek az eszmének éltem. Tölem tehát hiába kívánná akárki, hogy a hatalomért megtagadjam elveimet. Megöszült fejjel és szakállal nem tudnám magamat másra elhatározni, mint arra, hogy a mit hosszú időn át követtem, azt megtartsam. A mi meggyökerezett bennem, azt akarom magammal a sírba vinni, és ez nem egyéb, mint a hű törekvés édes hazám függetlensége, önállósága iránt minden törvényadta eszközzel. Azonban tisztelt polgártársaim, az idők, egyes körülmények azt hozzák magokkal, hogy taktikai szempontból a megmásíthatlan elveknek egymásután való életbeléptetése úgy következék, a mint azt a politikai viszonyok követelik. Most már annyit elértünk — és ez óriási haladás — hogy a nagy kormányzónak, a világszabadság egyik legnagyobb hőségének: Kossuth Lajosnak fia két függetlenségi társával helyet foglalhat a koronás király által kinevezett kormányban. Nagy haladás ez, sok ember köteledve razia a fejét, hogy a magyarok Istene ezt megengedje. Ki hitte volna, hogy akkor, a mikor én február 25-én beszámolómat tartottam, ahhoz képest oly hamar megadja a magyarok Istene a változást, mikor az országnak fel volt függesztve az alkotmánya. Ma hála Istennek elmondhatjuk, hogy ezt sikerült visszavinni.

Engedjék meg, hogy mielőtt azt a programot, a melynek főbb pontjait előfoglom sorolni, ismertetném, előzőleg egy kis tájékozást adhassak arra nézve, hogy hogyan jött létre ez a változás, amint azt elmondhatom indiscretió nélkül és a mi azt mutatja, hogy a vezérlőbizottság, amelyre a parlamenti pártok az országgyűlés feloszlata után rábízták a teendők vezetését, hogy ez a vezérlő bizottság miket tett, hogyan működött és hogyan jutott el ezen ered-

Ruhafestő és tisztító

Frabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u., 42.

gőz- és motor-üzem.

ményhez. A vezérőbizottság lankadalan kitartással folytatta működését. Mint annak egyik szerény tagja mondhatom el ezeket, amelyekről beszámolni kötelességemnek tartom a magyar nép előtt; mert a magyar nép is helyeselte a pártok elhatározásait és ezt tekintették a törvényhatóságok is irányadónak. Mi iparkodtunk magunk mellé gyűjteni a törvényhatóságok kiküldötteit és intézkedni az iránt, hogy a nemzeti ellenállás minél sikeresebb legyen. Azonban mikor irásban is kiadta a vezérőbizottság intézkedéseit, nem erőhatalommal hajtotta azokat végre, hanem az ország törvényhatóságai önként hajoltak meg előttük. Hiszen a vezérőbizottságnak nem volt karhatalma, esendőre, szuronya, csak az igazság volt az ő fegyvere és ez az igazság legyőzte csakhamar a szuronyerdőt. Hála a magyar nemzet hazafiságának, a magyar törvényhatóságok törvénytelenségeinek, a kik örvendetes eredménnyel, sok önfeláldozás mellett sikerrel vitték a nemzeti ellenállást. Számos megható példája történt az országban az áldozatkészségnek egyes tisztviselők, egész tisztikarok részéről, akik inkább erőszakkal vezették el magukat hivatalukból, mint sem hogy törvénytelenségre vállalkozzanak. Családi, személyi áldozatot hoztak és imponált mindeütt, hogy a magyar nemzetet még sem olyan könnyű letörni. Még a törvénytelen ujoncozásokhoz és adószedéshez a törvénytelen hatalom sem mert nyulni. A vezérőbizottság, amelynek kezében semmi hatalom sem volt, adta az irányt, amelyet az egész ország elfogadott. Nagy felelősség is volt rajtuk és ezt éreztük is. Mikor azonban irásban is kiadtuk jóhiszemű intézkedéseinket: Kristóffy az akkori belügyér tudvalevőleg szétszóllatta a vezérőbizottságot is. Eloszlattak bennünket és mi nyilvános ülést össze nem hívtunk, hanem üzengetések által, hol egyik, hol másik vezérünkkel jöttünk össze, ahonnan magánlakásértés nélkül nem üzhettek volna el bennünket. De még oda is követett bennünket a hatalom, mert mindenki tagja a vezérőbizottságnak titkos rendőrökkel volt körülveve, úgy, hogy a mikor gróf Andrássy Gyulátál egy gyűlésnek elején nem lehettem ott, mert az Akadémiában, mint annak alelnöke voltam és csak későbbben mehettem oda, már azalatt az idő alatt 4 telefon kérdézőkódás jött, hogy hol van Thaly Kálmán? Kossuthnál van-e, mert Andrássynál nincsen Thaly Kálmán? Azonban a vezérőbizottság tagjai készek voltak arra, hogy ha kell akár börtönbe is hurcoltassák magukat, de vezetés nélkül nem fogják a közvéleményt hagyni. És mi történik uraim? Mikor az alkotmányos határidő a vége felé járt, és mikor az aggrakodó sikerült elzárni azoknak a roszindulatú tanácsosoknak minden mai jóindulatu tanácsosoktól, és egyre másra nevezték ki a téjhatalmu királyi és kormánybiztosokat, az aggrakodónak alkotmányos aggodalmait, lelkiismereti furdalásait támadták, hogy mint becsületes uralkodó tartsa meg koronázási esküjét. És ekkor történt az, hogy ő maga az akkori miniszterelnököt bizta meg, hogy lépjen érintkezésbe a koalícióval. Fejérvári miniszterelnök részéről jött a kezdeményezés, mert belátták, hogy a nemzet a koalíció vezetőbizottságára hallgat, ez pedig annyi böcs mérsékletet tanúsít, hogy a koronás király iránt a hódolatot mindig megtartva, feltételeit fel nem adja és oly feltételek mellett, a melyek rá nézve semmi megaláztatást nem tartalmaznak, minden törvénytelenség dacára még mindig kész a békére. Ezért megbizta az akkori miniszterelnököt, hogy érintkezzen a koalícióval. Hogy mi módon történt, ismeretes önök előtt. En csak azt akarom mondani, hogy az a vezérőbizottság a mely a belügyér által fel volt osztalva, és amelynek tagjait detektívek kísér-

ték, a király Ő Felsége egyenes kívánatára jött össze április 5 én. Mikor Kossuth Ferencnél összejöttünk, mosolyogva mondtuk, hogy ime Kristóffy elosztott bennünket, a magyar király pedig összehívott bennünket, és úgy is volt. Az akkori miniszterelnök Kossuthal, Barabással pontokatszövegzett melyek a koronától előre jóvá lettek hagyva Tárgyaltnak reggeltől egész délig, délután 2 órától estig, pontozatokkal feleltünk mi is a pontozatokra és készre küldhettük főnökeinket: Kossuthot és Andrássyt kihallgatásra Ő Felségéhez. A vitás pontok is jóvá hagyattak. Különösen az, hogy miután mi, a függetlenségi párt, akit egyedül szólítottak fel, nem akartunk és nem is tartottuk illendőnek a koalíció többi pártjától elválni: Ő Felsége ne csak a függetlenségi pártot, hanem a koalíciót a maga egészében hallgassa meg. Továbbá, hogy abból a bandából, a mely törvénytelenül neveztetett ki, egy sem maradjon meg, miután mi nem vagyunk hajlandók azokkal együtt szolgálni, akik a nemzet ellen vétettek. Ez az utóbbi pont is keresztül ment. Ő Felsége választhatott közöttünk és a hatalom ügynökei között. Választott is, és pedig úgy választott, amint alkotmányos fejedelem választhatott. Ki mondotta az elcsapatást minden törvénytelenség kinevezett főispánra, és a szétszóllott vezérőbizottsággal kötötte meg a békességet április 15 én. Jegyezzék meg ezt a napot jól, egy esütörtök: nap volt! Megjött arra is a jóváhagyó válasz, hogy a koalíció jövőn kormányra, ebből három tárca a függetlenségi pártnak, 3 pedig a másik pártnak adatott. Teljes bizalommal mentünk bele a kormányalakításba. Kossuth, Apponyi és Polónyi is kijelentette, hogy a függetlenségi elveknél teljességét viszik magukkal a miniszteri székbe. Azok után a gyász idők után ilyen hirtelen fordulat, az alkotmánynak ilyen biztosítása, mikor a koronás király is belenyugdott abba, hogy a függetlenségi párt is vegyen részt a minisztériumba: azt hiszem, hogy ez az eszmének olyan diadala, a melynek lehetetlen nem örvendeni. Ez nagy erkölcsi győzelem, amelyet első sorban a magyar nemzet hű fiainak, hű polgárainak, azok tüszeges hatásai férfias magatartásának és kitartásának köszönhetünk. Ezek között mindenkor példával járt elől Debrecen polgársága, amely a függetlenségi eszmékhez rendületlenül ragaszkodik.

Igy áll jelenleg a helyzet. Természetesen a kinevezett kormánynak temérdek dolga van, mint Herkulesnek az Augiasz istállóját kiséperni és kitisztogatni. Az elkövetett törvénytelenségeket jóvátenni, melyek között vannak a külföldi államokkal megkötött kereskedelmi szerződések, melyek fájdalom, lehetlenné teszik, hogy egyik legfőbb vágyunkat: az önálló vámterületet 10 évig megvalósítsuk. Meglesz az, mert a magyar ipart csak az önálló vámterülettel lehet nevelni. De ezt a levitézett, lebukott kormány cselekedte meg, az országgyűlés jóváhagyásának reményében. Hogy az országgyűlés jóvá fogja-e hagyni: az az ő dolga; minő formák között: azt sejtethetjük Wekerle beszédéből. Mi elveink közül fel nem adtunk semmit; érte a katonai kérdést is, és érte — amire egy néhányan itt kíváncsiak — a választói jogot. Debrecen városának mindhárom képviselője az általános, községenkénti és titkos szavazati jognak a híve. Egyetlen egy pont az, a mit Kossuth Ferenc is kikötött: hogy a magyar földön a magyar fajnak az uralmát ne bolygassa senki. Ezt az országot magyar véren szerezték, magyar véren tartották fenn. Ugy kell beosztani a választói jogot, hogy mindenkinek joga legyen az állam sorsára befolyással lenni, a ki becsületes, ha nem tud is magyarul. Senki ezért el nem ütnék jogától. Hogy nem tud magyarul az a szegény oláh, nem gyü-

lölöm én azt; csak úgy teremtettem azt az Isten, mint minket. Azt az egyet kötöm ki, hogy Magyarországon a magyar faj legyen az uralkodó, úgy mint az amerikai egyesült államokban az angol az uralkodó. Az az egy a kikötésünk, hogy a nemzeti eszme fennmaradjon, azonkívül egyénileg meglegyen ugyanazon egyforma joga minden polgárnak, a ki arra való. Most már belemenni az apró részletekbe: az országgyűlésnek a feladata lesz. A másik a választó kerületek igazságszervezése. Eddig némely helyen 150, Budapesten 12000 ember választott egy képviselőt. Ezen igazítani kell.

58 évvel ezelőtt csinálták hirtelen a választó kerületek beosztását, azóta a népesedés megváltozott, akkor az északi városok sűrű népességűek voltak, de most már nagy részük Amerikába vándorolt. Az alföld ritkább volt, annak meg azóta lett sűrűbb a lakossága. Tehát az alföldön kell szaporítani a kerületek számát, a felvidéki választókerületeknek szűkebbre vonásával. Nem szabad kizárni egyik nemzetiséget sem azért, mert nemzetiség. Természetesen államfelforgató tendenciákat nem tűrünk, például Magyarország egy részét Oláhországhoz akarják csatolni, mert ily fanatikus oláhok is vannak. Természetes, hogy ilyet ügylésség nélkül egy nemzet sem eogedhet. A magyar nemzet nagy részének mindig szabadelvű volt a gondolkodás módja, nem a megszűnt pártot értem, hanem a jogok osztogatásában. Egy példára mutatok: több mint 700 esztendeje, mikor Géza király aiat betelepedtek a szászok, mindössze egy maroknyian, 180 ezren voltak, mégis ma is megvan minden intézményük, meg van a német nyelvük, jólétük, evangélikus egyházi szervezetük, úgy hogy mikor a németiség egyik nagy tudósa itt járt, maga bámulta a jólétet és németiséget, amelyben megmaradtak és azt mondta: Önöknek oly jó dolguk van Magyarországon, hogy kötelességük, hogy meg maradhattak, jól fel fogott érdekük, hogy a magyar állam eszméjéhez hiven ragaszkodjanak, mert ha Erdély eloláhsodnék, el fogja az oláheág is ön öket is nyelni.

Ennyit a választói jogról, melyet részéről a legszélesebb mértékben óhajtok kiterjeszteni, csak az a feltétele, hogy a magyar állami eszme kárt ne szenvedjen, idegenek ne jussanak diadalra, hanem az uralmat a magyar faj tartsa meg, mely a jogok osztogatásában mindig liberális volt és amely vérrel szerezte és tartotta fenn e hazát az összes emberiség javára, mert századokig küzdött a bevándorlók, a török, a tatár ellen és védte Európa civilizációját. Ezért respektálja Európa Magyarországot, mert Európa civilizációja ki nem fejlődhetett volna, ha a magyar nemzet vérével, testével nem fedezte és védelmezte volna.

Most már a mi pártunkbeli miniszterek is ott ülnek a minisztériumi székben és rajta leszünk teljes erővel, hogy megvalósíthassuk az általános titkos választói jogot, úgy, hogy a jövő országgyűlés már az általános titkos választói jog alapján fog összeülni.

Semmi jogunkról le nem mondtunk. A katonai teren is az elvünk, hogy a magyar nemzeti eszmét oda is be vihessük. Amint Kossuth kijelentette, én is szöszterint az vallom, hiszem elveik feláldozásával nem is mentek volna a minisztériumba és mi sem engedjük volna oda őket. Az elvek megtartása nem taktikai dolog, mert az általános titkos választói jogért küzdünk első sorban és megmentjük a nemzetet egyelőre egy nagy veszélytől, az által, hogy az ujonclétszám nem fog felemelkedni és hogy az a 450 millió, melyet egyszerre akartak kiperéslni ágyukra, ez csak kisebb részletekben fog rájuttunk bevételni, amint azt a tüzéségnék rendszeres fejlesztése igényli, nem pedig egy-

Bächer Rudolf

kir. szab. ekegyár.

Melichár Ferenc

kir. szab. vetőgépgyár.

Főraktára Piac-utca. 26. sz. a. Ráhmér Sándornál.

Ajánlja világhírű párossoru „UNICUM-DRILL“ vetőgépeit szabadalmazott kikötő készülékkel (lánc helyet) valódi amerikai „Planet“ kapáló ekéit és Saek rendszerű egytetemes acél-ekéit eltörhetetlen acélfejekkel.

185—10—8.

szerre. De hogy a hadsereg jó ágyuval bírjon, ettől egyik párt sem vonakodhatik, mert szükséges a katonaságot olyan fegyverekkel ellátni, amelylyel képes legyen Magyarország és ő felségének másik államát is a melynek tartományaival a pragmatikusanotio köt össze, bármely ellenség ellen megvédelmezni, ezért bizonyos részletekben az ágyu kicserélések addig is folynak, de az ujonclétszámnak egyetlen emberrel való fel-emelésébe sem mentünk bele, mert a magyar munkáskezeket nem akartuk a magyar ipar és kereskedelem művelésétől elvonni, amíg az általános véderő szervezete alaposan megvitatva nem lesz.

Azt hiszem, tisztelt választó polgárok, hogy elég bőlesen és amellet elég fenntartással járt el a vezérőrbizottság és hogy egyszerre mindent nem érthettünk el, az a természetnek rendje és törvénye. Nem vesztettünk semmit, mert nem adtunk fel semmit egy hajszálnyi elvet sem, és egész programunk megvalósítására törekszünk, és ezt a törekvést aonál gyorsabban érjük el, ha a magyar nép minél nagyobb számmal fordul nemcsak a koalícióhoz, hanem ha mennél nagyobb mértékben karolja fel a függetlenségi pártot, mint a múlt választásokon is cselekedte. Ekkor a többi vágyak elérése is gyorsabb tempóban fog történni, mert a jó király nem fogja ezt megakadályozni, hiszen meggyőződött arról, hogy Magyarországon dinasztia ellenes párt nincsen, a orosz tanácsadók el vannak távolítva tőle, és mikor oly emberek, mint Kossuth, Wekerle, Andrássy vannak ő felsége mellett, akkor nincsen semmi okunk az aggodalmaskodásra, de sőt rózsás színben láthatjuk a jövőt, csak tartunk ki elveink mellett. Én az önálló független Magyarország híve vagyok eleitől fogva és ha méltóztatnak bennem megbizni, ugyanazon program alapján, amely semmi tekintetben nem változott a függetlenségi program alapján ajánlom magam a tisztelt választók jóindulatába.

Perecekig tartó lelkes éljenzés és taps zugott fel a Thaly beszéde után. A szocialisták maguk is, kik pedig többször zavarták a kuruc képviselő beszédét lelkesen éljenzették Thalyt. Perecek multán lépett a szószékre Bakonyi Samu, kit megjelenésekor zajos éljenzésben részesítettek.

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

Tisztelt polgártársaim! Üdvözlöm önöket ezen a ragyogó tavaszi napon. Hadd idézzem fel üdvözlőt Dabrecen nagy fiának, Csokonainak jóslatát, a kit én minden lehető alkalommal idézek, azért hogy az én szeretett szülő városom dicsőségét messze hirdessem. Azt mondja Csokonai egyik örök-szép költeményében:

„A: eltépett gyászok rongyainál fogva

Tündöklök egy nyájas hajnal mosolyogva,

Setét völgyeinkre sugárít ereszté,

Mellyel a megrogzott vak hajpályát szöszöli!”

Az én lelke legbensőbb meggyőződése szerint ez a mai helyzetnek vigasztaló reményt árasztó képe. Hiszen nézzünk vissza csak nem is sok időre, még ezelőtt alig 3 héttel milyen más volt Magyarországnak az állapota. Tulajdonképpen beszámolóval is adósok vagyunk önöknek tisztelt polgártársaim. Tudva van azonban önök előtt, hogy mi ezt a kötelességünket teljesítendő megjelentünk választóink körében, de az a hatalom, a melyet azt hiszem, hogy örökre sikerült Magyarországon megbuktatni, utjába állott a képviselői kötelesség teljesítésének. Ezzel tisztelt polgártársaim erről a letűnt korszakról, mikor egyik legvakmerőbb tényét a maga jogtipró mivoltában egyszerűen önök elé állítottam, azt hiszem, hogy tulajdonképpen már be is számoltam. Hogy mi várt volna Magyarországra, mi várt volna erre a sokszor halálra szánt nemzetre, hogy ha be

nem következik az, a minek mindannyian a magyar nemzet kitartásának messze tündöklő dicsőségére egy szívvel és lélekkel örvendünk, annak szomorú bizonyítéka kelt ki a sirból abban a császári manifesztumban, amely már készen volt tartva a hatalom rabzolgái által, hogy félelmet, aggodalmat és kétségbeesést terjesszen szét a hazában. Hála az ezer esztendő magyar nemzet sorsa felett örökös gondviselésnek, felébredt a király lelkiismerete és szakított házában sok százados hagyományával. A magyar alkotmány ereje igaznak bizonyult és megkímélte a kedvező végzet ezt a szerencsétlen országot attól, hogy az, amit eddig újabb alkotmányos életének legszilárdabb biztosítékául kellett tartania, a királyi eskü szentsége is megtapodtassék. A lefolyt küzdelem örök példa és intő tanúság marad a királynak és nemzetnek egyaránt. A királyi hatalom megtanulhatta ebből a küzdelemből, hogy a nemzet akarata ellen hiába szegül, annak az érvényesülését erőszakos eszközökkel, csendőrrrel, katonával megakadályozni nem lehet. A nemzet szintén okulhatott harcaiból, mert megtanulhatta, és megőrizhette az eljövendő újabb küzdelem idejére, hogy Magyarországon még érdemes a jogokért, a törvények szentségéért állhatatos túsára kelni. És ezen örök példa, ezen intő tanúságnak megállapítása után nyílt homlokával hirdetem önök előtt, hogy a jövőre ellen elkövetett hiba lett volna, ha a végre hosszas szenvedés után kínálózó alkalmat meg nem ragadjuk arra, hogy hazánkban a kormányzati hatalmat azok a pártok és azok között különösen a függetlenségi és 48-as párt vegye a kezébe, a melyek állhatatos hittel, rendületlen kitartással bírák arra a nemzetet, hogy ne adja fel a harcot, mert el kell következni igazai diadalának. Az ostrom ádáz volt és hosszú. Az alkotmányunkat ért támadások alatt, a védelmére emelt művei törvénykönyvünknek sok sérelmet szenvedtek. Ezeket orvosolni, az ütött réseket betölteni, sokszor veszedelmek kitett alkotmányos szabadságunkat, függetlenségünk jövőjét leronthatlan bástyákkal körül övezni, minderre idő kell és ennek az időnek megnyerésére az alkalmat megragadni hazafiai szent kötelességünk volt.

Igaz ezért súlyos áldozatokat kellett hozni. Kötelességünk teljes nyíltsággal beszélni.

Tisztelt választó polgárok, a hatalom átvétele olyan kötelezettségekkel járt, melyeknek teljesítése látszólag ellentmondást foglal magában a részünkről eddig hirdett igazságokkal szemben. Ez az ellentmondás csak látszólagos, mert hiszen épen a magunkra vállalt áldozatokkal tettük lehetővé, hogy az ut megnyíljk előttünk elveink összességének győzelméhez. Hogy melyek ezek az áldozatok, megmondom; sem több sem kevesebb mint az, hogy a kormányznak létezését lehetővé tegyük, ezt pedig azáltal tesszük, ha a fennállására szükséges eszközöket neki megadjuk. Ezek az eszközök pedig most különösen abban állanak, hogy a véderő rendszer létszámának fenntartására szükséges katonákat a kormányznak rendelkezésére bocsájtjuk. A függetlenségi és negyvennyolcas-párt eddig a közösség alapján álló véderő részére mindig megtagadta az ujoncokat, megtagadta különösen az utóbbi időben azért, mert az alkotmány ellen intézett ostrom nem volt másként elhárítható, mint úgy, hogy épen azt az életföltételt vontuk meg az alkotmányellenes kormánytól, amelyre a hatalom mindig legnagyobb súlyt helyezett.

De mikor az alkotmányunk gyökereit tenyegető veszedelmek elhárítása csak úgy vált lehetségessé, ha a nemzeti pártok kebeléből alakítatik kormány, akkor semmikép sem akarhatjuk, hogy fenállását lehetetlenné tegyük, megtagadjuk az ujoncokat arra az időre is, melyet ezzel a jelzővel ismerünk

hogy: „átmeneti“. Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy nem tagadtuk meg ezáltal elveinket. Mikor fájó lélekkel alávettük magunkat az elvállalt kötelezettségnek, nyíltan és szabadon hirdettük, hogy ez csak arra az átmeneti időre szól, de azért ezen idő alatt is hűvek maradunk, ragaszkodunk az önálló magyar hadsereg szervezéséhez.

Én bizom Magyarország választóközönségének elvűségében, amely közönség szívében mindig mellettünk állott, hogy megadja pártunknak mér ezen választás alkalmával is az általános többséget. Még vagyok arról győződve, hogy mikor a kötelezettségek becsületes teljesítésével az átmeneti idő véget ér, az az általános többség meg fog maradni, erősebbé fog válni és így elveink megvalósításában újabb, hatalmas előnyomulásra számíthatunk. Most tisztelt választó polgártársak a hatalom vaskeze fojtogatta torkunkat, nekünk elébb ezeket a kezeket kellett levágnunk és lehetővé kellett tenni, hogy lélegzetet vehessünk.

Ha valahol ismerik a véget ért gonosz állapotokat, úgy önök ismerik azokat, hiszen legsúlyosabban talán önöknek kellett miatuk szenvedni; ennek a városnak társadalmi életé fel volt dülva, szabad polgárainak nem volt sem éjjeli sem nappala. Kémekkel voltunk körülvéve, lesték minden lépésünket, nem lehetett biztonságban senki sehol; nem tudtuk, hogy éjjeli nyugalmunkból mikor fognak bennünket a hatalom poroszói elhurcolni.

Lélegzethez jutottunk tehát. Időt nyertünk és ezt az időt, itt istennek szabad ege alatt fogadjuk, arra fogjuk felhasználni, hogy a nemzetnek erejét gyarapítsuk minden tőlünk telhető módon. Átmeneti időről szólottam és ennek méltatásánál felüljuthat némelyek lelkében az a szemrehányás, a melyről egy ízben volt alkalmam szólani, amikor a múlt évben október 29-én beszámoló beszédemet tartottam és ez az, hogy a koalíciónak s ebben a mi pártunknak már az 1905-iki választások után kellett volna a kormányzást átvenni. Erre akkor is megfeleltem, most csak ismétlem, hogy az teljes lehetetlenség volt, mert az akkor még elbizakodott hatalom teljesíthetetlen követeléseket állított fel, amelyeket elfogadni nem lehetett. Felmerült volt akkor az is, hogy tegyük lehetővé egy átmeneti kormányunk felállítását, de ennek a gondolatnak sokan a pártban ellene szegültünk. Itt az ideje, hogy megmondjuk miért? Azért, mert az átmenet fogalma egy ködös rugékony fogalom. Tudunk kellett, mire szolgál, mire vezet, majd az átmenet. Akkor nem tudtuk és félt volt. Hogy a régi rendszer hagyományai fognak feljullni. Most már ez ki van zárva. Oly férfiak ülnek a kormányban, akikre multjuk, fényes jellemük után bizvást rá lehet bízni az ország sorsának vezetését.

De nyugodtak lehetünk azért is mert ebben a kormányban a magyar nemzetnek oly óriási szellemi és erkölcsi tőkéje gyűlt össze, hogy ezen átmenetnek jelzett időt is fel fogják használni tudni arra, hogy a magyar nemzet boldogságára maradandó műveket alkossanak. Ezek a művek, az alkotó munkának ez a tevékenysége fognak arra szolgálni, hogy a nemzet erejét gyarapítsák, hogy ha majd — amint ki nem kerüljük, mert történeti igazságokból eredő következmény, újból ott fognak állni a küzdelem előtt, minél sikeresebben vívhassuk meg új harcainkat.

A legelső gondja lesz az új országgyűlésnek az alkotmány biztosításait gyarapítani, hogy azon részeket, amelyeket a közelmult tapasztalatai szerint ütött a támadás a mi alkotmányunk várán, betölthessük és védelmére újabb bástyákat is emelhessünk.

Első helyen áll ezen feladatok között a törvényhatósági autonómiának megtisztítása minden oly zavaró elemtől, mely a közel multban az ellenállás sikerét kockáztatta.

Még csak két hétig tart az Adler-fele csódtómeg és más-
u. m. Ruhaszövetek, posztók váznak, delinek, karton
elárúsítása. — Aruraktár egészben is eladó! B-

rendezés szintén eladó! Minden elfogadható áron! Debrecen, Kossuth-utca 2. pénzügyi igazgatósági palota.

Emlékeznek önök arra, hogy mikor az 1901-iki országgyűlésen az akkori kormány a vármegyei pénzügyi államosításáról szóló javaslatát előterjesztette, a mi pártunk volt az, amely előre megjósolta, hogy ebből a reakcionárius ujtásból micsoda veszedelmek származnak. Bekövetkezett, a szomorú jóslat még szomorubb valósággá vált.

Hadd hajtsum meg a függetlenségi párt örök igazságokat tartalmazó programja előtt most is zászlómat, amikor rámutatok arra az elvhűségünket bizonyító tényre, hogy míg ezen párt mindig a tiszta önkormányzat alapján állott, ezzel szemben oly nagy államférfiak, akik közül csak egy nevet említek, mint gróf Apponyi Albert, a közigazgatás államosítását hirdették. Ezek a kiváló államférfiak belátták, hogy a magyar alkotmány azon kapcsolatban, a melyben Ausztriával élünk, nem nélkülözheti az önkormányzatnak védelmét. Ezért egyik legfontosabb teendőnk lesz, hogy a vármegyei pénzügyi visszaállítva, mert így nem lesz módja a nemzetellenes kormányoknak arra, hogy a közigazgatási dotáció megvonásával lehetetlenné tegyék a tisztviselők alkotmányvédők ellenállítását. De most már elérkeztem ahhoz a ponthoz, amelyet én alkotmányunk erejének fokozására a leghatalmasabb alapvető biztosítéknak tekintek. — Ez pedig a választói jogok az általános titkos és községenkénti szavazás törvénybe iktatásával eszközölni reformja és mikor ezt a reformot, mint a törvényhozás elodázhatatlan kötelességét állítom önök elé, megint csak a függetlenségi párt dicső hagyományaira hivatkozom és rámutatok azon harcokra, amelyeket pártunk az általános választói jogért fennállása óta folytatott. Hiába akarták a mi igazságunkat elhomályosítani, ez lehetetlen volt, mert a történelmi tények szót tépik a rágalmak szövevényeit. 1848. óta a közbejött abszolút uralom miatt nem haladhatott tovább a nemzet azon az úton, amelyen a politikai jogokból kizárt népet az alkotmány sáncba emelte. 58 éve, hogy a választói jog kiterjesztett a nem kiváltságos osztályokra is, azóta a mi sürdetésünk dacára a mi követeléseinkkel szemben az a hatalom tette lehetetlenné a választói jog reformját, amely most csak azért, hogy a nemzeti követelések érvényesülését meggátolja, kidobta azt jelszól, kortes fogás gyanánt azért, hogy éket verjen a magyar és magyar közé. Ennek dacára a függetlenségi és 48-as párt volt az, mely fenn hirdette, továbbra is, szembe szállva a megengedhetetlen terrorizmussal is, meggyőződése és magasztos programja szerint az általános titkos választói jogot. Megint történelmi tényre hivatkozom, mikor elmondom, hogy 1903-ban midőn a nagy obstrukciónak már pusztító hatásai is mutatkoztak, a kormány akkori feje, Tisza István a mi követeléseinkre ígerte meg és kezdte meg a fogantatását a választói jog reformjára irányuló előmunkálatoknak. A mi pártunk megbízásából, annak nagyjóremű aienőke Tóth János volt az, aki erre vonatkozó javaslatát a képviselőház nyílt ülésén előterjesztette, amely határozattal is lett. Ennek alapján jöttek létre azon előmunkálatok, amelyek felhasználásával dolgoztatták Kristóffy a maga tökéletesen sok tekintetben nem is jogkiterjesztő, hanem jogfosztó javaslatát. Hát én a magam csekély erejével is nagy nevével vezérem nyomában mindig következetesen hirdetem az általános választói jogot pártterkezeteken, sajtóban, magánkörben egyaránt és mindenütt, ahol lehetett, igyekeztem felvilágosítani az elfogultságot, ahol nem lehetett, én haladtam a magam útján és haladok ezután is. Nagyon természetes, hogy egy ily államban, mint Magyarország, amely földrajzi helyzeténél a benne élő néptajok összetételénél fogva annyi ellentétet foglal magában, a törvényhozás köteles arra ügyelni és arról gondoskodni, hogy a joggal való visszaélésekkel szemben hatályos korrekatívumokat teremtsen. Ezeket nem is fogjuk szem elől téveszteni, mert hiszen az hazaszerülés volna.

Ebben az átmenetnek nevezett időben az új országgyűlés tevékenységének má-

sik főgondját a gazdasági politika helyes mederbe terelésére fogja fordítani.

Csaknem 40 évig kezelte a hatalmat a meg bukott rendszer. Mindig azt hirdették, hogy a vám közösség, vagy a gazdasági önállóság ügye nem politikai természetű, hanem a gazdasági konjunkturák célszerűségi kérdése csupán. Pedig a tett tapasztalatok után ki merne abban kételkedni, hogy éppen politikai eszközökkel használtak fel a gazdasági közösséget és az idő amely rendelkezésükre áll, azt hiszem, hogy oly erős kezekben mint mostani kormányzóink és azok között is különösen a kereskedelmi tárcát betöltő Kossuth Ferenc, elegendő lesz arra, hogy ama sokat hangoztatott, de meggyőződés szerint tulbacsított rázkódtatásokat kikerülhetővé tegyék, amelyekről a gazdaközönység politikai okokból történt izgatásával folyton azt hirdették, hogy az önálló vámterületre való átérés, a mezőgazdaságnak anyagi kárával fog járni.

Ha a letűnt korszak emberei azt állították, hogy a gazdasági közösség vagy önállóság nem politikai kérdés és hogy a gazdasági közösség elve alapján is nagyon sokat lehet tenni a gazdasági fellendülés legfőbb tényezőjének az ipar fejlődésének előmozdítására: ugyan kérdezzük meg tőlük, hogy azon 40 év alatt, amelynek helyrehozhatatlan bűnét nekünk orvosolni egy rövid átmeneti idő áll rendelkezésünkre, mivel bizonyították be, hogy makacsul dédelgetett felfogásuk mellett csakugyan folytathattak volna erőteljes belső gazdasági politikát?

A kereskedelmi kormány mai vezetőjében azonban azt hiszem megvan a kellő garancia minden elfogulatlan magyar ember előtt, arra hogy igenis megfog történni mindaz, amit az ipar fejlesztés terén máris megkövetelhetünk. És akkor azok a rázkódtatások, amelyekkel fenyegetik a magyar gazdaközöniséget, elfognak maguktól maradni; és pedig ama nagyon egyszerű igazságnál fogva, hogy az ipar hatalmas fellendülése itt fogja tartani a magyar munkás kezét, az ipar fejlődése maga után fogja vonni mezőgazdasági terményeink belfogyasztásának emelkedését úgy hogy ha be fog állani a különválás időpontja: az elmaradó kivétel hiányát nem fogja a magyar gazdaközöniség megérezni, mert magyar dolgok kezek fogják a magyar föld termékeit feldolgozni, és a magyar nép növekedő fogyasztóképesége a magyar mezőgazdasági termékeknek feltétlenül biztosítva leendő. És ekkor meg fog csökkenni a kivándorlás átká; mert hiszen azokat a kivándorló magyarokat nem a hazafiatlanság viszi el innen, hanem az, hogy kenyeret nem kapnak és ezért kell vándorbotot ragadniok. Vissza kell hát őket ide hozni és meg kell tartani a munkás magyarokat a magyar hazának.

A ránk váró feladatoknak harmadik ága a helyes népjóléti törvényhozás és kormányzásnak a megvalósítása; a társadalmi erők szervezése és megbecsülése. Arra kell törekedni, hogy az elégedetlenséget csökkentjük, hogy azt a megígért kimondhatatlan szenvedést és nyomort orvosoljuk, és ez úgy lesz lehetséges, ha a kormányzat és törvényhozás a rendelkezésére álló rövidebb idő alatt is megteszi azon intézkedéseket, amelyek a társadalom eddig nem méltányolt erőinek kellő felhasználására vezetnek. Nem szabad utjába állani az egyes osztályok gazdasági szervezkedésének mert hiszen azokat meg kell nyernünk, meg kell tartanunk a magyar nemzeti eszme hódító hatalmának. Akár hány kategóriája van a magyar társadalmnak, mely nem részesül elég méltánylásban. Ott van a köztisztviselők osztály, a kiknek a politikai szabadság is biztosítani kell a szolgálati pragmatika megalkotásával. Ott van a magántisztviselők jelentékeny nagy osztálya, a kik ki vannak zárva az államnak a társadalmi szervezkedést elősegítő gondozásából és a kiknek a mozgalmát azért említem fel e helyen hogy ők is nyugodtan várják a bekövetkezett új korszaknak jótéteményeit. El fog következni végre annak az ideje is, hogy a népoktatás terén is bevaltsuk mindazokat a kötelezettségeket, melyek elől a magyar ál-

lam többé ki nem térhet. De itt sem az államosítás molochja előtt fogunk meghajolni hanem egyszerűen és tisztán a nemzeti eszmet fogjuk megvalósítani. Ott ahol az államnak a bevátozása nem szükséges, ott szabadon engedjük fejlődni a magyar felekezeteknek azt a százados önkormányzatát, mely a magyar alkotmánynak mindig egyik legerősebb vára volt a legviharosabb időkben is. A magyar nemzeti eszme hódító erejét kell megvalósítani a népoktatásban, azokon az országrészekben és azokkal szemben, ahol ezt veszedelem fenyegeti. A választói jog reformja maga is szoros összefüggésben áll ezen kérdéssel, mert a magyar államnak gondoskodni kell arról, hogy polgárai megtanulhassanak magyarul. Tíz esztendeje, hogy a milleniumot ünnepeztük. Azzal ünnepeztük a magyar állam, hogy 1000 népispolának a felállítását határozta el, és ebből még ma is körülbelül csak 600 iskola van felállítva. Ez mutatja azt, hogy a megbukott rendszer alatt a magyar kultúra is mennyire háttérbe volt szorítva, az összbiradalmi eszme a követeléseit előt. Ennek az állapotnak véget fogunk vetni.

De tisztelt Polgártársaim, hogy mi ezeket az ígéreket valóra válthassuk, kitarásra és összetartásra van szükségünk. Mi a magunk régi hitét valljuk és hirdetjük hogyha szives bizalmuk nagyabecsült jelölt társaim között nekem is módot ad rá, csak a magunk igazsáért fogok küzdeni. Az új küzdelemben az előnyomulást biztosítja a beköszöntött új idők rendje. Ne ringassa magát azonban senki ábrándokban. Férasztó fáradhatlan munkára van szükségünk. Arra kérem önöket, hogy higgyenek nekünk: ha a Magyarok Istene is úgy akarja, csalatkozni nem fognak Emlékezzünk Zrínyi Miklósnak a szavaira, a ki azt tanítja a magyar nemzetnek, hogy még „Istentől is helyén várni segédelmet, vétek és bolondság. Megnyílt az ut előttünk: haladjunk rajta szilárd léptekkel előre! Biztatón int felénk a dicső cél: Magyarország jövő boldogsága függetlenségének teljessége! (Hosszan tartó lelkes eljenzés és taps.)

Szabó Kálmán beszéde.

Midőn ismét mint városunk egyik képviselőjelöltje állok itt — átérzem azt, hogy fokozottabb mértékben vagyok hálára kötelezve az önök megtisztelő bizalma iránt. De nem csak ezt érzem, hanem azt is, hogy ha a megtisztelő bizalom folytán a parlamentben helyet foglalhatok, ott minden erőmmel, magyar becsülettel fogom munkálni magyar hazánk érdekét. A karhatalommal feloszlott országgyűlés után beállott abszolutizmus alatt nem volt alkalmunk erről beszámolni. Nekem kötelességem volt egy körülménynél fogva nem várni be a béke hajnalát, hanem nyílt levél útján beszámolni. Engedjék meg, hogy beszámolómat most mellőzzem, csak annak végső passzusát érintsem. Midőn azt mondtam, hogy a lefolyt alkotmányos küzdelemben a hazánk védelmében; azonban volt parvezéremnek egy tette a szegedi levél folytán ebből a pártból kiléptem és beléptem a függetlenségi pártba, azért, mert látva az országgyűlés alatt lefolyt jeleneteket, az erőszakos feloszlást, a 67 es alapon teljesen elvesztettem hitemet, meggyőződtem arról, hogy az osztrákok részéről mindig saját érdekük kihasználásával élnek ellenünk, de beléptem azért is, mert ez a párt áll a legnemzetibb alapon, ettől várhatom ideáljaim megvalósulását, az önálló vámterületet, a magyar hadsereget és általános választói jogot.

A ház feloszlása után reánk nehezedett az abszolutizmus, az önkényuralom. Rut, ocsmány látvány tárult fel előttünk, mikor a magyar fajnak szülőttei a saját pénzünkön szerzett fegyvert mellüknek szegtek azoknak, kik a nemzet védelmére keltek.

Mikor az abszolutisztikus hatalom minden álcáját levette, azt gondoltuk, hogy évekig fog beanünk ez a helyzet nyomni, de szinte éreztük, hogy sokáig nem tartható fenn, mert természetellenes. Ezt érezte valószínű a hatalom birtokosa is. Érezte, hogy

ily körülmények között nem lesz fentartható. Egész váratlanul állott be a béke a harc után és sajátságos, hogy ebben a harcban nem volt legyőzött és nem volt győztes, mert a nemzet nem győzött a korona se győzhetett le. De vannak vesztesek, vesztesek a régi rendszer és a szabadelvűpárt, amely megbukott. Amde vannak nyertesek is. Nyertes a nemzet és különösen a függetlenségi párt, mert oly tulsulyra tett szert, amelyel hazánk nemzeti irányban fejlesztheti.

Hát ennek a békének ugyszólván egy átmeneti kormány állított az előkészítésére. Ennek az átmeneti kormánynak, hazánk díszjele, virága van benne; azt mondhatjuk, hogy igazi nagy minisztérium, a milyen talán még nem volt egyszem Magyarországon, csak a 48-as időkben. Nem akarom felsorolni őket, csak azt mondom, hogy az Isten tartsa, az Isten éltsse, hogy véghez vihessék feladataikat. Arra szerencsétlen korszakra talán szükségünk volt, hogy szemünk elé táruljanak alkotmányunk szükséges pótlásai. A legelső kötelességünk lesz, hogy alkotmányunk bástyáit megerősítsük, de tisztelt polgártársaim az is szükséges, hogy büntesse meg a nemzet azokat, akik ellenséget tettek és az is, hogy a jövőre nézve oly törvényt alkossunk, amely az ilyen vállalkozásból, tudván, hogy törvényes büntetés jár utána, nem csak társadalmi bojkottok. Sok dolga van ennek a kormánynak. Igaz, hogy némely tekintetbe kötelezőleg is kellett egyetmást megígérni, de sok tekintetben szabad kezet hagytak fenn neki. Kötelezőleg kellett megígérni, hogy az újoncot az eddigi létszámban megszavazza. Megkellett ígérni, hogy a költségvetést megszavazza, hogy a kereskedelmi szerződéseket, melyek nemzetközileg meglettek kötve, elfogadja. De a belügyi reformok terén szabad kezet hagyunk neki és a gazdasági téren Ausztriával szemben. Magam is abban a nézetben vagyok, hogy a kereskedelmi szerződéseket kényszerűségből el kell fogadnunk, mert az egész világgal vámháborúba nem keveredhetünk. De nem vagyok abban a nézetben, hogy kötelesek lennénk Ausztriával tovább is fentartani a gazdasági közösséget. Nem tarthatjuk ezt fenn azért sem, mert évenként negyedszázmillió számra vándorolnak ki népünk sorából, a kiket a földművelés nem bír eltartani. Keresetet kell tehát teremteni, ezt pedig más téren nem tudjuk nekik megadni, csak ha ipart teremtünk.

Mikor az új kormány elhatározta a romokat utjából, megbünteti a nemzet ellen vétőket, belügyi reformokat létesít, az alkotmány sáncait meg erősíti, gazdasági kérdésekben rendezi a dolgot; akkor eljutottunk oda, hogy betelje az országgyűlés működését és akkor megalkotja az általános titkos választói jogot, azt törvénybe iktatja, a Ház feloszlatják, hogy majd egy új korszak derüljön fel az országra, amikor nemesek 900,000, hanem több millió ember fogja öszeszedni az országgyűlést. Ha ezt gondolom, hogy nekünk ettől miúgyan mit féltünk.

Uraim! az igen tisztelt előttem szolt képviselőtársaim annyira kimerítették már az anyagot, hogy az önök untatása nélkül csak ismétlésekbe tudnék bocsátkozni, azért bevezem beszédemet és ajánlom magamat szives jó indulatokba. (Általános, zajos éljenzés.)

Kossuth Ferenc üdvözlése.

Ezután az egybegyűlt polgárság nevében Márton Imre pártelnök mondott köszönetet a kiváló képviselőjelölteknek a tanulságos és értékes felvilágosításokért. Bizton reméli, hogy 8 nap múlva Debrecen város megválasztott képviselői lesznek. Indítványozza, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert táviratban üdvözljék. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Végül köszönetet mondott a közönségnek a megjelenésért, mire a gyűlést berendezte.

Az a távirat, amelyben Kossuth Ferencet üdvözlötték, így szól:

Kossuth Ferenc

kereskedelmi miniszter urnak, az országos függetlenségi 48-as párt elnökének

Budapest.

Mindhárom kerületünk függetlenségi jelöltjeinek programbeszéde alkalmából lelkes örömmel és rendületlen bizalommal üdvözljük nagyméltóságodat, csüggedhetlen hittel várva elveink teljes diadalát.

Márton Imre pártelnök.

Mikor a közönség a városháza udvaráról oszladozóban volt, a jelenvolt 80-100 szocialista a munkás-indulót kezdte énekelni, mire a közönség rágyújtott a Kossuth-nótára, mely teljesen elnyomta a tapintatlan szocialisták ünneprontásra szánt kihívását. Még az utcán is folyton a Kossuth-nóta hangzott.

Délután 2 órakor a Bika dísztermében lakoma volt a képviselőjelöltek tisztelőtérére meyről lapunk holnap számban fogunk részletesen beszámolni.

SZÍNHÁZ.

M Ű S O R:

Hétfő, április 23-án: „Proletárok“ színmű. Tanayné Halmi Margit a budapesti Víg-színház művésznőjének első felléptével. (A)

Kedd, április 24-én: „Váljunk el“ vígjáték. Tanayné Halmi Margit második felléptével. (B)

Szerda április 25-én „Faust“ operai Vasquez Molina Italia grófnő a budapesti operaház művésznőjének első felléptével. Bérletszünet.

Csütörtök, 26-án „Francilion“ színmű Tanayné Halmi Margit harmadik felléptével. (C)

Péntek, április 27-én: „Troubadour“ opera Vasquez Molina Italia grófnő utolsó felléptével. Bérletszünet.

Szombat, április 28-án: „Bagdadi hercegnő“ dráma. Lukács Juliska felléptével. (A)

Vasárnap, április 29-én: d. u. „Gül baba“ operetta. Bérletszünet.

Este: „Pajkos diákok“ operetta. A debreceni dalárdák versenye. Bérletszünet.

* Szép Heléna. Szegegy Offenbach! Ha a tegnapi Szép Heléna előadást látta volna a debreceni színházban, bámulva kérdezte volna önmagától: Ez az a Szép Heléna, az a bájos, melodikus darab, amely az egész világon hirt, nevet, dicsőséget szerzett, amit én irtam? Megnyugtatom a jó öreg Offenbachot: Nem, ezt a darabot Zilahy ripacs társulata kiforgatta a maga mivoltából és a debreceni színházban előadta.

Az első felvonás kopott, fakó, szintelen diszletei szármalmas benyomást keltettek a nézőben. A szellemi verseny alkalmával a színpadnak tele kell lenni kar és néma személyzettel. E helyett alig néhány kórista és karhölgy lézengett a deszkákon. A budapesti város liget egyik szellős bódéjában játszótlak néhány év előtt a Szép Heléna első felvonását. Ha a két előadást összehasonlítanám, úgy megbotránkozással kellene megállapítanom, hogy a budapesti városliget nyári művészei által produkált előadás messze föltte áll a tegnapi színházi estnek. A színészek egyáltalán nem veszik komolyan hivatásukat. Szerep nemtudás, készülletlenség, ostoba rök-tönzések jellemzik az egész társulatot. A színészek egyik botást, a másik után követték el. Karacs Imre a második felvonásban cilinderrel a fején jelent meg a királybő Budoárjában és egész jelenése alatt a fején hagyta a kalapot. A szerelmi keitős pedig valóságos esatadal volt. A lány, olvadékony,

buja zenét, mely megpezsegteti az ember véré, Karacs borizú tenorja teljesen élvezhetlenné tette. Külömben sem tudja Karacs bennünk azt az illuziót kelteni, amit a szép Páris szerepe megkiván. Az összes szereplők közül egyedül Polgár nyújtott elfogadható alakítást. A többiek csapni való rosszak voltak. Zilahyné Szép Helénája sem volt kifogástalan. Erre az igazán kiváló művésznőre nyomasztólag hatott az a botrányos együttes. Radó Anna Orestesze nagyon rossz volt. Radó kisasszony hangja és temperamentuma nem ilyen szerepekre van predesztinálva. A zenekar pedig egyszerűen botrányos volt. Fekete karmester úgy látszik nem arra teremt ember, aki ezt az össze futott menelausz bandát fegyelmelni tudná. Ilyen előadásoktól Zilahy ur megkímélhetné a debreceni közönséget, mert ez által a már amúgy is nagyon megrongált nivóját a színháznak, még jobban alászállítja.

* T. Halmi Margit vendégszereplése. A debreceni közönség egykori kedvence, a Víg-színház kiváló művésznője ma este kezd még három estére terjedő vendégszereplését a Ploretárok c. pompás Csiky vígjátékban. Holnap a Váljunk el vígjáték Cepzienne szerepében lép fel, csütörtökön pedig a Traullon címszerepében. A vendégszereplések iránt igen nagy az érdeklődés.

* Vasquez Molina fellépte. Vasquez Molina a m. kir. Opera művésznője még soha sem játszott Debrecenben. Zilahynak sikerült két előadásra megnyernie nagy kóloratur művésznőt s szerdán Faustban énekli Margitot, pénteken pedig Troubadourban Leonovát. Az előadások mind két estén bérletszünetben tartatnak.

H I R E K.

A „Debrecen“ szerkesztősége kiadóhivatala május elsején Piacutca 9. számú házba költözik.

— Béla napja. Itt is, ott is családi, baráti körben összecsend a pohár a mai napon: a Békát ünnepelelték. Uhlyark Béla máv. üzletvezető tisztelőtérére az este a vasuti vendéglobban volt fényes bankett, melyen kétszáznál több vendég volt. A legétörtéti zene és dalegyütlet Podolszky Béla műhelytelepi főnöknek rendezett szerenádott néves-téje alkalmából.

— Tanácsülés. A városi tanács ma délelőt rendszeres ülést tartott Kovács József polgármester elnöklété alatt. A folyó ügyek kivül az e hó 30-án tartandó országgyűlési képviselőválasztásokra küldték ki a választási elnökök rendelkezésére szükséges tisztviselőket.

— Felolvasó ülés. A debreceni Csokonai-körnek április 25-én szerdán délután 5 órakor a kollégium dísztermében felolvasó ülést tart. Az ülés sorrendje: 1. Zichy Mihályról. Szabad előadás: tartja: Bosznay István, a Csokonai-kör tagja. 2. Költemények. Gáspár Imre „Jegyzetek“ című sajtó alatti verses könyvéből. Felolvassa: Szunyogh Barna, a Csokonai-kör tagja. 3. Egy orosz parasztköltő. Irtá és felolvassa: dr. Molnár István, a Csokonai-kör tagja.

— Ki lesz a főispán. A hivatalos lap tegnapi száma egész csapat új főispán kinevezését hozza, de a debreceni és hajdúmezei főispán neve nincs azok között. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint a főispán kinevezése azért huzódik, mert a főispánnak szánt Tóth János elfogadta volna ugyan a főispánságát, de őt szivesebben látják a közpóatban. Az új főispán személyére vonatkozólag már megállapodtak s értesülésünk szerint debreceni ember. Jól értesült forrásunk azt mondja, hogy Thaly Kálmán ítélete alatt végleg eldől, ki lesz a főispán.

— Prielle-eréklyék a Csokonai-körnek. Érdekes Prielle-eréklyék ke-

rütek Rozsnyai Kálmán — ajándékozása folytán a városi muzeum birtokába. Egy selyem szinlapból készített párnácska Prielle Kornélia fiatalkori hajával töltve. A selyem szinlap 1866 május 24-iki vendégfellépte alkalmával a városi nyomdában készült. Ezenkívül A szikra s a 47 cikkből kiírt szerepei. Legkedvesebb theás eszéje és saját kezűleg himzett csebkendője a megboldogulnaggy művésznőnek.

— **Stingli főellenőr lett.** Kovács Gusztáv elpáholása miatt sok üldöztetésnek volt kitéve a darabontok alatt Stingli Kálmán debreceni állomásfőnök. Az új rendszernek köszönhető, hogy Stingli állomás főnököt Kossuth kereskedelmiügyi miniszter főellenőrré nevezte ki. A kinevezés mindenfelé örömet kellett, mert Kossuthnak ez az első kinevezése s ebből látszik, hogy Kossuth nem hagyja jutalmazatlanul az arra érdemeseket.

— **Takonykór a Hortobágyon.** Riasztó hír érkezett a Hortobágyról. A városi állatorvos a Mátá megatti ménesben három takonykóros lovat talált, amelyeknek kiirtását elrendelte, a ménest szigorú zár alá helyezte. A ménesből se lovat elvinni, se legeltetésre lovat befogadni nem szabad. Nem lehetetlen, hogy az egész lóállományt megfertőzte a rettenetes állatbetegség.

— **Elmaradt szociálista gyűlés.** A debreceni nemzetközi szociálisták vasárnap délután 3 órakor jelölt gyűlést akartak tartani, de a gyűlés elmaradt és nem jelöltek, miután a város mindhárom kerületének függetlenségi és 48-as párti képviselő jelöltjei az általános, tükös és egyenlő szavazati jog hívének vallotta magát. Jól is tennék a szociálisták, ha az egyhangú választás elé akadályt nem gördítenének.

— **Városi nyaralók.** A város nagyérdői nyaralói nagyon elhanyagolt állapotban vannak, miért is sok javítási munka vált szükségessé. A tanács a sürgős munkákat elrendelte a nyaralók végleges rendbehozatalára nézve pedig úgy határozott, hogy a szükséges átalakítások és építkezések majd ősszel rendezik el, amikor a mérnöki hivatal a terveket és a költségvetést köteles elkészíteni.

— **Zsebmetszés.** A vásár előtt tartott razziaik eredménye az, hogy az összes zsebmetszők, tolvajok és más gyanús alakok a fogházba kerültek. A vásárban mindössze egy zsebmetszés volt. Egy iparossegédnek a zsebből lepták ki 15 koronát a komédiában. A zsebsolvajnak nyomában vannak.

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** A nagyhegyesi Harstein-fele tanyán vesztett kutya garázdálkodott. Nem csak a kutyákat marta meg, hanem embert is. A megmárt hajduszobozló embert felzárkoltatták a Pasteur-intézetbe, míg a kutyákat kiirtják.

— **Új betegpénztár.** A hajdunánási ipartestület a saját kezében betegsegélyző pénztárat szervez. A betegsegélyző pénztár megadva a kerületi betegsegélyzővel. Az alap-szabályokat a belügyi kormány véleményezés végett elküldte a debreceni iparhatóságához.

— **Feltört sátor.** A vásárban egyik porcellánkereskedő sátrát az éjszaka feltörték és onnan 120 koronát érő árut elvitték. A rendőrség ma délelőtt már el is fogta a betörőket. Elekes Sándor, Kozák Ferenc, Babotán Nagy József és Kabai Sándor csavargókat, kik a betörést beismerték. A lopott tárgyak megkerültek.

— **Öngyilkos bérkocsis.** A Nagyerdőn vasárnap délután Szabó Gergely bérkocsist holtan találták a fán függve. Szabó iszákos ember volt s emiatt otthon sok családi baja volt: E miatt életunt lett s a Nagyerdőn felakasztotta magát. Holttestét kiszállították a kórházba, honnan holnap temetik.

— **Belöttek az ablakán.** Az éjszaka Kepacs Sándor Mórcaz-telep 15. szám alatt lakó kereskedő lakásának ablakait az éjszaka beütötték és az ablakon keresztül belöttek. A golyó szerencsére senkit sem talált. A merénylő elmenekült.

— **Cukor és gyomorbetegnek naponta** kaphatnak egy aleuronat kenyert, vagy graham-kenyert bérmentve vidékre szállítva. Glasner, Budapest, Király-utca 56. 258-3-1.

— **Záloglevelek kisorsolása.** A debreceni első takarékpénztár folyó hó 23-án d. u. 3 órakor tartja, üléstermében zálogleveleinek rendes kisorsolását.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt,** mely legjobb bajsznövesztő és ápolószer az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen. Kossuth-utca. 107—x 37.

x **Legelősebb törlesztés kölcsönök** az ingatlan legmagasabb értékéig csak a Budapesti Takarékpénztárak képviselősege folyósíthat. Személy-hitelű kölcsönöket is elintéz, Debrecen, Csapó utca 12. sz. a. 257—5—2.

x **Az amerikai gyémántkirály** világhírű utjáról hozzánk is megérkezett és csak pár napig marad Debrecenben és a Széchenyi-utca 7. sz. ház előtt, a saját pavilonjában lesznek a következő áruk rendkívül lezártan eladva. — Minden tárgy, ami eddig 4 forint volt, most csak 1 forint, ami eddig 2 forint volt, most csak 50 krajczár: gyűrűk, fülbevalók, bronztűk, kézelőgombok, valódi amerikai dupla férfi és női óraláncok. A tárgyak oly remek utáztatok, hogy ritka az a szakértő, ki a valóditól meg tudja különböztetni. A tárgyak több kiállításon kitüntetést nyertek. Csak négy napig marad itt. Ma, holnap, e hó 25-én az utolsó nap. Gyémánt király Széchenyi utca 7. sz. szemben.

x **Hirdetmény! Az 1906. évi 5%-os orosz államkölcsönre 88%-os kibocsátási árfolyamon, mely tehát tisztán 5.68%-ot jövedelmez, előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett f. hó 25-ig elfogad az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben.**

TAVIRATOK.

Öngyilkos szobrász.

Chikágó, április 23. Tull Peni olasz szobrász beleszerelt egy remek női szoborba s e miatt öngyilkos lett.

Witte nyilatkozatai.

Berlin, április 23. A Vaussische Zeitungnak írják Szentpétervárról levelezője, hogy Witte miniszterelnök előtte úgy nyilatkozott, hogy a demokratákat csak kis párt-törödének tartja. Az újságíróknak aztán a zsidókérdésről azt mondta Witte, hogy az üldözötteknek maguk a zsidók az okai, mert az orosz zsidók forradalmárok.

Általános sztrájk Varsóban.

Varsó, április 23. Szociálista agitátorok izgatásai miatt a helyzet itt föltette agy. Május 8-án minden vonalon beszüntetik a munkát.

Vád a kormány ellen.

Budapest, április 23. A kormány ma hivatalosan megcáfolja néhány darabont újság roszindulatu híret, t. i. hogy a kormány a nemzetiségekkel paktált a kerületek felosztására vonatkozólag. Ez nem igaz, mert a kormány egyetlen kerületben sem paktált a nemzetiségekkel.

San Francisco pusztulása.

Newyork, április 23. A szerencsétlenül jártak felségítésére nagy összegű adományok érkeznek egyre. A katonák azokat, akiket a romokból nem lehet kiszabadítani, saját kérelmükre agyonlőtték.

Zichy Aladár nyilatkozata.

Nagykanizsa, április 23. Zichy Aladár gróf a király személye körüli miniszter, a néppárt elnöke vasárnap tartotta programbeszédét. Az általános, tükös szavazati jog hívének vallotta magát. A néppárt hosszas tartózkodás után fogadta el az általános szavazati jogot, de most már rendületlenül áll mellette.

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

A D. R. U. vasárnapi számában Haas Lipót Bécsből ide telepedett cég üzletvezetője nyilatkozik ellenem, a Debreczen szombati számában megjelent és a cég ellen irányuló jogos közlemény miatt. A tényállást kénytelen vagyok már ezek után elöadni, nehogy ez az osztrák cég maradjon felül. Tény az, hogy e hó 19-én este bementem a Haas Lipót féle Linoleum felirású üzletbe szőnyeget vásárolni.

Alkudozás közben mondtam is az üzletvezető urnak, hogy miért nem hirdetnek a szerkesztésben megjelent „Debreczen”-ben, mire az kijelentette, hogy a napokban érkezik meg a főnöke Bécsből, annak megemlíti a dolgot és feladja a hirdetés. Egyébiránt nincs szükségük a hirdetésre, mert más cég, pl. Neumann Nándor, vagy Donogán és Somossy hirdetnek linoleumot és a vevőközönség őket keresi fel e hirdetések révén. Ere nekem is van két tanum, a kikkel az üzletbe bementem.

A helybeli kereskedők előtt nem szokatlan az a dolog, hogy lapulajdonosok, vagy szerkesztők levásárolják a hirdetés összegét, ezért tettem az üzletvezető urnak azt az ajánlatot, hogy a 17 koronába kerülő szőnyeg árának felét hirdesse le, a felét pedig készpénzben kifizetem. Ezt teljes jó hiszemiséggel tettem még akkor, mert nem tudtam, hogy Haas Lipót cég kizárólag osztrák gyártmányokat tart a raktárán. Mikor nekem az üzletvezető ur ezt tudomásra adta, hogy a Linoleum osztrák gyártmány, arra tettem azt a megjegyzést, hogy lesz még nekik szükségük hirdetésre, de a kutya se hederít rá.

Magát azt az állítást, hogy osztrák holmit árulnak nem cáfolta meg az üzletvezető ur, de nem is cáfolhatja meg. Óva intem ezuttal is Debreczen város hazafias közönségét, hogy ne hiszálja az osztrákot és messze kerülje el a Haas féle Linoleum üzletet a Piac-utca 49. szám alatt, ahol magyar pénzen osztrák árut varnak a nyakába.

Most próbálja aztán meg a Bécsből ide érkező Haas Lipót ur feladni a hirdetését a Debreczenbe.

Békásy Jenő

508—1906. v. k szám.

Arverési hirdetmény:

A debreczeni kir. jbiróságának V. 597/2—1906. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hosszu Demeter, nyiregyházi lakos részére Szentgály Jenő és neje Szentgály Jenőné, Debreceni lakosoktól 42 kor. tőke, ennek mitandó 5% kamatai és eddig összesen 23 kor. 74 fill. perköltség erejéig 1906. évi március hó 17-én bíróság felül foglalt 728 koronára becsült házi butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1906. évi május hó 7-én délelőtt 1/2 10 órakor kezdetét veendő és Rákóczi-utcán, 69. sz. háznál. Győri Mór 84 kor. 83 fill. tőkekövetelése, ennek 1905. nov. 14-től járó 5% kamata és 39 kor. 22 fill. költség követelése, 50 kor. betudásának, továbbá Firneisz Károly 200 kor. tőke követelése és járuléki kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet igórnék azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debrecen, 1906. évi április hó 20-án.

Török Péter,

260—1—1.

birói kiküldött.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

„DEBRECEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Eladás.

Barna szépség,
kit e lapra figyelmeztetem, kegyeskedjék velem közölni, hol és mikor találkozhatnánk? Szíves válaszáat „Csak titokban” című jelige alatt a kiadó hivatala továbbítja.

Egy osinos
össze hajtható vaságy nagyon olcsón eladó Két malom-u. 17. szám alatt.

Melyik nemesszivű
ur, vagy hölgy tanúna, vagy tanítatná gyermekét idegen nyelvekre, vagy zongorára egy sorsúldozott úri nővel, akit ezáltal az eh haláltól mentené meg és rendes lakáshoz jutná. Leveleket „Antónia” jelige alatt a kiadóhivatala postáre restanté kér.

Roncegno déltiroiban a Valsugana vasút mellett, 1 és fél órára Trientől 435 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzén vasas forrás,
a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérképző, női bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Minden gyógytáborban kapható. — Elstrangu gyógyintézet „Gram Hotel des Bains” és Parkszálloda 250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel. Pompás, szótól védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdőmedencével április 15-től November 1-ig. Prospektussal és kerdezősködésre szívesen szolgál a 177-5-1 **Fürdőigazgatóság.**

Megérkeztek

a tavaszi idény újdonságok:

Női ruha és costum selymek

hozzá való legújabb díszek.

Bluz selymek, Divatos gyapju delinek

gyönyörű választékban

Fekete gyászkelemben

állandó nagy raktár

jutányos szabott árakhoz

SZABÓ LAJOS FIAI

108-x-44 **DEBRECEN** 2

vászon, divat és szőnyegáruház.

Mintákkal kívánatra készsöggel szolgálunk.

Kiadó nyaraló.

A sesta kertben a helyi vasut megállójától 3 pernyire, parkkal együtt. Értekezhetni Piac-u. 41 sz. ügyvédi irodában vagy telefonon 151 számhoz. 226-x-7.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jóvízű kúttal, 1400 négyszögöl jó karban levő termő szőlővel eladó, Értekezhetni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában 183-x38.

Kiadó bolt

helyiség lakással Csapó-u 28 szám. Értekezhetni ugyanott és Piac u. 44 szám alatt.

Oriási haszonnal

kecsgető szabadalmazott találmány megvétele esetenleg forgalomba hozatalára vállalkozó kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Közönséges

szomag posta könyv felírásban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölírással. „J. Pserhofer”.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legrégibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgösen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závara, májba. szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitünő vérszegénység, ideges ffacjás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekerés 6 skatulyácskával . K. 2,10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével

1 tekerés Korona.	2.60	4 tekerés Korona	8.90
2 " " "	4.70	5 " " "	10.50
3 " " "	6.80	10 " " "	18.50

Egyedüli készítőhely
Pserhofer J. gyógyszerháza
WIEN, I., Singerstrasse 15.

Meggyőződhet

áruink versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk.

legnagyobb vászonszővőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitünőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárúsitónak

legelsőrendű rumburgit 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 " " 6 " 10 "

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higanyt olmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudei K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arcviz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen**
gyógyszerész ARADON. 176-10-3

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. L. Kovách Nándor, Mihálovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerházakban.